

Årsrapport 2004

**- fra Vidensteamet vedrørende psykisk
handicappede og senhjerneskedede med
problemskabende adfærd.**

Indholdsfortegnelse

1. Kort om Vidensteamet.....	2
2. Rejseholdet fik god start.....	2
3. Landsdækkende spørgeskemaundersøgelse.....	3
4. Erfaringsopsamling på Hammel Neurocenter.....	3
5. Temamøderne	4
6. www.vidensteam.dk	5
7. Kurser, undervisning og supervision.....	6
8. Forventninger til 2005.....	6
9. Kommissorium 2003-2005.....	6
10. Medlemmer af Vidensteamet 2004.....	7
11. Sekretariatet.....	9

1. Kort om Vidensteamet

Specialkonsulentordningen for mennesker med udviklingshæmning blev nedlagt d. 1. januar 2003, og Amtsrådsforeningen besluttede på den baggrund at oprette tre landsdækkende netværk, hvoraf Vidensteamet er det ene. I den forbindelse blev Vidensteamet sammenlagt med det allerede eksisterende Vidensteam vedrørende Enkeltmandsprojekter.

Resultatet blev det Landsdækkende Vidensteam vedrørende psykisk handicappede og senhjerneskedede med problemskabende adfærd. Målgruppen omfatter både børn, unge og voksne psykisk handicappede og senhjerneskedede med problemskabende adfærd uanset boform og foranstaltningens udgiftsniveau.

Målet er at styrke amternes specialrådgivningstilbud gennem erfaringsudveksling, vidensopsamling og tværamtsligt samarbejde.

Deltagerne i det landsdækkende Vidensteam består af repræsentanter fra alle amter, København og Frederiksberg Kommune samt Bornholms Regionskommune, der er i besiddelse af en særlig faglig viden om målgruppen.

Sekretariatet for det landsdækkende Vidensteam er placeret i Århus Amt og er bemanded med en specialpædagogisk konsulent, en formidlingskonsulent, en assistent samt en praktikant.

2. Rejseholdet fik god start

Én af Vidensteamets opgaver er at intensivere det forebyggende arbejde og kvalificere den eksisterende indsats over for målgruppen. Derfor har Vidensteamet etableret en landsdækkende og tværfaglig konsulenttjeneste, kaldet Rejseholdet.

Målet med Rejseholdet er bl.a. at afhjælpe akutte problemer her og nu, inden de udvikler sig yderligere samt at lægge grunden til et langsigtet både stabiliserende og kompetenceudviklende pædagogisk forløb. På længere sigt er det hensigten, at Rejseholdets erfaringer skal indgå i den forebyggende indsats til gavn for både målgruppen, personalet og forvaltningerne.

Rejseholdets konsulenter kan tilkaldes via Vidensteamets sekretariat, når personale eller ledelse på et amtsligt tilbud har brug for faglig bistand i forhold til en beboer, samarbejde, ledelse eller lignende. Sekretariatet indsamler efterfølgende værdifuld viden om området og evaluerer forløbet.

Rejseholdet har pt. tilknyttet 53 konsulenter med forskellig faglig baggrund og erfaring. Der er blevet trykt en pjece om Rejseholdet i 15.000 eksemplarer, som i starten af 2005 sendes ud til samtlige relevante amtslige tilbud (se vedlagte pjece). På trods af, at denne

pjece om Rejseholdet endnu ikke er blevet distribueret fik sekretariatet i efteråret 2004 22 henvendelser, hvoraf de 19 førte til en kontakt med en konsulent fra Rejseholdet.

Rejseholdet tilbyder følgende kategorier af ydelser:

- *Undersøgelser og udredninger*
- *Omsætning af viden til praksis*
- *Fagspecifik undervisning*
- *Behandlingstilbud*
- *Udvikling af organisation, medarbejdere og ledelse*

Der findes mere uddybende information om Rejseholdet og dets ydelser på www.vidensteam.dk

3. Landsdækkende spørgeskemaundersøgelse

Vidensteamet har i efteråret 2004 gennemført en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse om amternes særforanstaltninger. En særforanstaltning defineres som en midlertidig foranstaltning for udviklingshæmmede eller senhjerneskadede med problemskabende adfærd, som har en årlig driftsudgift på minimum 1. mio. kr. Den sidste undersøgelse af området blev foretaget i 2000/2001, og formålet med den nye undersøgelse var bl.a. at få et overblik over udviklingen siden da – herunder antallet af personer, deres alder, køn, diagnose o.s.v.. Nedenstående tabel viser udvalgte resultater fra undersøgelsen. Resultaterne er foreløbige, da alle spørgeskemaer endnu ikke er returneret fra amterne.

Tabel 1. Udvalgte og foreløbige resultater af spørgeskemaundersøgelse 2004

Senhjerne- skadede	Udviklings- hæmmede	I alt	Kvinde	mand	Omkostning i alt pr. år (mio. kr)	I gennemsnit pr. person (mio. kr)
31	98	129	30	99	235,25	1,8

Det endelige antal særforanstaltninger forventes at overstige 150.

4. Erfaringsopsamling på Hammel Neurocenter

Vidensteamet har i efteråret 2004 foretaget en erfaringsopsamling på Hammel Neurocenter vedrørende senhjerneskadede patienter med udadreagerende adfærd. Hammel Neurocenter genoptræner hjerneskade-patienter, hvoraf mange kommer direkte fra sygehus-intensivafdelinger. I denne såkaldte opvågningsfase er patienterne ofte udadreagerende overfor personalet, andre patienter eller pårørende i større eller mindre grad.

Derfor har Hammel Neurocenter oprettet et korps af selvbeskyttelsesinstruktører, der skal uddanne og vejlede det øvrige personale i håndteringen af den udadreagerende adfærd. Selvbeskyttelsesinstruktørerne ville gerne have foretaget en erfaringsopsamling vedr.

arbejdet med disse patienter, der optager mange ressourcer på afdelingerne. Derfor blev der indgået en aftale om, at Vidensteamet skulle gennemføre to fokusgruppeinterviews – et med en gruppe af selvbeskyttelsesinstruktører og et med en gruppe af tilfældigt udvalgte medarbejder med minimum et års erfaring fra Hammel Neurocenter.

Vidensteamet er i skrivende stund i gang med databearbejdningen og rapporten forventes offentliggjort i februar 2005.

5. Temamøderne

Medlemmerne af Vidensteamet har været samlet til 5 temamøder i 2004, hvoraf de 3 har været dagsmøder og de 2 internatmøder. Vidensteamet består som nævnt af repræsentanter fra alle amter samt København, Frederiksberg og Bornholms Kommuner.

Møderne består af en orienteringsrunde, hvor deltagerne beretter om sidste nyt i forhold til målgruppen, samt nogle beslutningspunkter vedrørende de løbende arbejdsopgaver. Derudover er der også et fagligt oplæg, hvor en relevant oplægsholder tilfører Vidensteamet ny faglig viden.

Vidensteamet har haft besøg af følgende oplægsholdere i 2004:

- Psykolog, Henrik R. Nielsen, Viborg Amt og Vidensteamet: *"Personalets dilemmaer i arbejdet med personer med problemskabende adfærd"*.
- Psykolog, Jan Jensen, og forstander Dan Wollbrink, Kingstrup, Fyns Amt: *"Neuropædagogiske strategier overfor senhjærneskadede med problemskabende adfærd"*.
- Stedfortræder, Lilli Hansen, Enkeltmandsprojektet, Sølund: *"Det pædagogiske arbejde i Enkeltmandsprojektet"*.
- Psykolog, Ingrid Hviid, Fyns Amt: *"Kunsten at holde balancen som medarbejder"*.
- Forstander, Anne Bornefeldt & afdelingsleder, Eva Christensen, Autismecenteret, Storstrøms Amt: *"Den faglige indsats overfor personer med udadreagerende adfærd"*.
- Forstander, Helge Skov, Ribe Amt: *"Fra det specielle til det almindelige liv"*.
- Forstander, Henning Christensen, Bank-Mikkelsensvej, Københavns Amt: *"Hvordan dæmpes problemskabende adfærd?"*

Der har generelt været et højt aktivitetsniveau og et godt fremmøde i 2004. I 2005 udvikles temamøderne, og i den forbindelse indføres bl.a. en ny mødestruktur.

Der blev i 2004 optaget følgende nye medlemmer i Vidensteamet:

- Dorte Lausten, Frederiksberg Kommune
- Eva Hollænder, Frederiksberg Amt
- Inger Riberholdt, Vestsjællands Amt

Dermed består Vidensteamet af 22 medlemmer.

6. www.vidensteam.dk

Vidensteamet fik i 2004 designet en ny og brugervenlig hjemmeside, der indtager en central rolle i informationsstrategien. Hjemmesiden er bygget op omkring en startside, der indeholder alle væsentlige informationer om Vidensteamet, nyheder, arbejdsgrundlag m.m.. Derudover er der følgende 5 hovedmenuer:

- Rejseholdet – med information om Vidensteamets landsdækkende konsulenttjeneste
- Publikationer – med nyhedsbreve, faglige artikler, rapporter m.m.
- Kurser – med information om Vidensteamets kursus- og uddannelses tilbud
- Debatten – hvor der er mulighed for direkte faglig debat
- Kontakt os – der indeholder alle kontaktinformationer

Derudover er der en permanent nyhedsboks, som er placeret i højre side af alle sider. På den måde kan man se seneste nyt uanset hvilken side, man befinder sig på. Hjemmesiden er stadig under udvikling og skal videreudvikles i løbet af 2005.

Den nye hjemmeside giver mulighed for at registrere diverse former for brugerstatistik. Nedenstående tabel 1 viser udviklingen i antallet af besøgende siden den nye side gik i luften i juni 2004.

Tabel 1. Antal besøgende på vidensteam.dk

Måned	Hits – antal besøgende
Juni	622
Juli	2158
August	2400
September	2475
Oktober	2549
November	2418
December	2814

Vidensteamet har opbygget en landsdækkende e-maildatabase for personer, som beskæftiger sig med målgruppen på 900 e-mails. Vidensteamet udsendte i efteråret 2 nyhedsmails til denne gruppe, men vil orientere om nye tiltag på denne måde hver måned i 2005.

På hjemmesiden kan man også finde de to nyhedsbreve, som Vidensteamet udsendte til alle relevante amtslige tilbud i 2004, og som også udgør en vigtig del af Vidensteamets

formidling. Forårsnummeret blev trykt i 1500 eksemplarer, hvilket imidlertid viste sig at være alt for få. Efterårsnummeret blev derfor trykt i 2000 eksemplarer, men det var heller ikke tilstrækkeligt. Forårsnummeret i 2005 forventes derfor trykt i 2500 eksemplarer.

7. Kurser og undervisning

Vidensteamet har i 2004 afholdt forskellige kurser og undervisning.

Der har generelt været stor interesse for Vidensteamets kurser i 2004. Der blev afholdt følgende:

- To kurser om socialpædagogik og miljøterapi (i alt 60 deltagere).
- To kurser med titlen "Når knolden knalder ud – neuropædagogiske strategier overfor problemskabende adfærd" (i alt 76 deltagere).
- Tre kurser med titlen "Jeg-støttende samtaler – en metode til at dæmpe problemskabende adfærd" (i alt 64 deltagere).
- Et kursus med titlen "Udviklingshæmmede med psykosociale problemstillinger" (i alt 27 deltagere).
- Et kursus med titlen "Udviklingshæmmede med problemskabende adfærd" (i alt 26 deltagere).

8. Forventninger til 2005

Vidensteamet har bl.a. følgende forventninger til 2005:

- *Rejseholdet videreudvikles og forankres*
- *Projektansøgning - udarbejdelse, ansøgning og opstart af projekt om pædagogiske metoder*
- *Videreudvikling af hjemmeside*
- *Øget fokus på senhjerneskadeområdet*
- *Udvidelse af kursusvirksomheden*

9. Kommissorium 2003-2005

På baggrund af kommissoriet (findes på www.vidensteam.dk) blev der udarbejdet et arbejdsgrundlag, som danner udgangspunktet for Vidensteamets arbejde frem til udgangen af år 2005. Det består af følgende fire hovedpunkter:

- Intensivere det forebyggende arbejde og kvalificere den eksisterende indsats over for psykisk handicappede og senhjerneskadede med problemskabende adfærd.
- Udvikle ny viden og brugbare specialpædagogiske metoder i indsatsen over for målgruppen.
- Dokumentere effekten af de initiativer, amternes specialrådgivninger iværksætter, samt medvirke til videreudvikling af en koordineret og helhedsorienteret indsats over for målgruppen.
- Opfylde handicapsektorens behov for oplysning og viden om eksisterende og planlagte initiativer over for målgruppen.

10. Medlemmerne af Vidensteamet i 2004

Formand for Vidensteamet

Områdechef

Kaj Vestergaard Nielsen

Århus Amt

tlf.nr. 89 44 64 51

mail: kvn@ag.aaa.dk

Pædagogisk konsulent

Jette Pedersen

Frederiksborg Amt

tlf.nr. 48 20 54 22

mail: jep@fa.dk

Socialpædagogisk konsulent

Dorrit Brandt

Københavns Amt

tlf.nr. 43 22 25 12

mail: dorbra@psf.kbhamt.dk

Konsulent

Karen Jespersen

Storstrøms Amt

tlf.nr. 54 84 48 00

mail: kje@socpsyk.stam.dk

Konsulent

Eva Hollænder

Frederiksborg Amt

tlf. nr. 48243700

mail: evho@fa.dk

Pædagogisk konsulent

Marianne Christiansen

Roskilde Amt

tlf.nr. 46 30 39 38

mail: sfmc@ra.dk

Psykolog

Henrik Robert Nielsen

Viborg Amt

tlf.nr. 87 27 16 55

mail: svvhn@vibamt.dk

Forstander

Ole Bjørkmann

Ka'nushuset, Åkirkeby

tlf.nr. 56 97 49 74

mail: kliob@bora.dk

Forstander

Maurits Eijgendaal

Sølund, Århus Amt

tlf.nr. 87 93 12 00

mail: mei@solund.aaa.dk

Souschef

Bodil Nissen

Ribe Amt

tlf.nr. 79 88 64 59

mail: bn@ribeamt.dk

Pædagogisk konsulent

Inge Sørensen

Ringkøbing Amt

tlf. nr.

mail:

Pædagogisk konsulent

Inge Sørensen

Ringkøbing Amt

tlf.nr. 96 75 33 47

mail: sksids@ringamt.dk

Konsulent
Bodil Højbjerg
Vejle Amt
tlf.nr. 75 83 53 33
mail: bhb@vejleamt.dk

Socialfaglig konsulent
Bente Juul
Fyns Amt
HjerneSkade-Rådgivningen
tlf.nr. 66 12 40 90
mail: bjl@hjerneraad.fyns-
amt.dk

Souschef
Ruth Kastrup
Fyns Amt
tlf.nr. 65 56 13 81
mail: rk@hca.fyns-amt.dk

Fuldmægtig
Mikkel Lambach
Amtsrådsforeningen
tlf.nr. 35 29 82 12
mail: mla@arf.dk

Pædagogisk konsulent
Karen Madsen
Sønderjyllands Amt
tlf.nr. 74 33 53 02
mail: karen_madsen@sja.dk

Konsulent
Liselotte Jørslov
Københavns kommune
tlf.nr. 33 17 36 05
mail: Liselotte.Joersloev@faf.
kk.dk

Socialfaglig konsulent
Henning Olesen
Nordjyllands Amt
tlf. nr. 96 35 18 74
mail: hol@nja.dk

Leder
Inger Riberholt Hansen
Hjerneskaedesamrådet
Vestsjællands Amt
tlf. nr. 57872533
mail: 204irh@vestamt.dk

Kontorchef
Peter Skotner
Roskilde Amt
tlf. nr. 46 32 32 32
mail: sfps@ra.dk

Konsulent
Dorte Lausten
Frederiksberg Kommune
tlf. nr. 38 21 21 21
mail:
dola01@frederiksberg.dk

11. Sekretariatet

Sekretariatet bestod i 2004 af følgende medarbejdere:

Per Lærkegaard

Specialpædagogisk konsulent

Ansæt: 2003

Ansvar for: Udviklingsopgaver – herunder opbygning og administration af Rejseholdet, undervisning samt udvikling af nye pædagogiske metoder.

Tlf: 87 93 11 46/22 70 11 46

E-mail: pel@solund.aaa.dk

Jens Møller

Formidlingskonsulent

Ansæt: 2003

Ansvar for: Analyse og formidling - herunder kvantitative og kvalitative analyser samt nyhedsbrev, hjemmeside og projektledelse.

Tlf: 87 93 11 41/40 97 30 70

E-mail: jem@solund.aaa.dk

Dorte Rasmussen

Assistent

Ansæt: 2003

Ansvar for: Distributionsopgaver, budget/regnskab, kursusvirksomhed, hjemmeside m.m..

Tlf: 87 93 11 43 Fax: 87 93 11 45

E-mail: dtr@solund.aaa.dk

Christine Lund Momme

Praktikant, stud. scient. pol.

Ansæt: Efterårssemesteret 2004

Ansvar for: Formidling og analyse.

Tlf: 87 93 11 44

E-mail: clm@solund.aaa.dk